

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

10. studenoga 2016.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Hitni prethodni postupak – Policijska i pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Europski uhiđbeni nalog – Okvirna odluka 2002/584/PUP – Članak 1. stavak 1. – Pojam ‚sudska odluka‘ – Članak 6. stavak 1. – Pojam ‚pravosudno tijelo koje izdaje uhiđbeni nalog‘ – Europski uhiđbeni nalog koji je izdalo Ministarstvo pravosuđa Republike Litve radi izvršenja kazne zatvora“

U predmetu C-477/16 PPU,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio le rechtbank Amsterdam (Sud u Amsterdamu, Nizozemska), odlukom od 2. rujna 2016., koju je Sud zaprimio istog dana, u postupku u vezi s izvršenjem europskog uhiđbenog naloga izdanog protiv

Ruslanasa Kovalkovasa,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: T. von Danwitz, predsjednik vijeća, E. Juhász, C. Vajda, K. Jürimäe (izvjestiteljica) i C. Lycourgos, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajnik: M. Ferreira, glavna administratorica,

tajnik: A. Calot Escobar,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u skladu s člankom 111. Poslovnika Suda ne održi pisani dio postupka, i nakon rasprave održane 5. listopada 2016.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za nizozemsku vladu, M. Bulterman, H. Stergiou i B. Koopman, u svojstvu agenata,
- za njemačku vladu, T. Henze, M. Hellmann, J. Möller i R. Riegel, u svojstvu agenata,
- za vladu Helenske Republike, E. Tsousi, u svojstvu agenta,
- za finsku vladu, S. Hartikainen, u svojstvu agenta,
- za švedsku vladu, A. Falk, C. Meyer-Seitz, U. Persson, N. Otte Widgren, H. Shev i M. F. Bergius, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: nizozemski

— za Europsku komisiju, R. Troosters i S. Grünheid, u svojstvu agenata,
saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 19. listopada 2016.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 1. stavka 1. i članka 6. stavka 1. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica (SL 2002., L 190, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 83.), kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (SL 2009., L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169.; u daljnjem tekstu: Okvirna odluka).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru izvršavanja, u Nizozemskoj, europskog uhidbenog naloga koji je izdalo Ministarstvo pravosuđa Republike Litve (u daljnjem tekstu: litavsko ministarstvo pravosuđa) protiv Ruslanasa Kovalkovasa radi izvršenja kazne zatvora u Litvi.

Pravni okvir

Pravo Unije

- 3 Uvodne izjave 5. do 9. Okvirne odluke glase:
„(5) Cilj koji si je postavila Unija, da postane područje slobode, sigurnosti i pravde, vodi prema ukidanju izručenja između država članica i njegovu zamjenjivanju sustavom predaje osoba između pravosudnih tijela. Nadalje, uvođenje novog pojednostavljenog sustava predaje osuđenih ili osumnjičenih osoba u svrhe izvršenja kaznenih presuda ili kaznenog progona omogućuje ukidanje zadržavanja i opasnosti od kašnjenja koji postoje kod sadašnjih postupaka izručivanja. Tradicionalni odnosi suradnje koji su do sada prevladavali između država članica trebali bi biti zamijenjeni sustavom slobodnog protoka sudskih odluka u kaznenim stvarima, kako prije, tako i poslije donošenja pravomoćnih odluka, u području slobode, sigurnosti i pravde.
(6) Europski uhidbeni nalog, predviđen ovom Okvirnom odlukom, prva je konkretna mjera u području kaznenog prava kojom se primjenjuje načelo uzajamnog priznavanja, koje Europsko vijeće smatra ‚kamenom temeljcem‘ pravosudne suradnje.
(7) Budući da cilj ukidanja sustava multilateralnog izručivanja osoba, utemeljenog na Europskoj konvenciji o izručenju od 13. prosinca 1957., ne može biti dostatno postignut pojedinačnim djelovanjem država članica nego ga je, zbog njegovih učinaka i dosega, lakše ostvariti na razini Unije, Vijeće može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti iz članka 2. [UEU-a] i članka 5. [UEZ-a]. U skladu s načelom proporcionalnosti, utvrđenom u spomenutom članku, ova Okvirna odluka ne prelazi ono što je nužno za postizanje tog cilja.
(8) Odluke o izvršavanju europskog uhidbenog naloga moraju biti podložne dostatnom nadzoru, a to znači da će pravosudno tijelo države članice u kojoj je tražena osoba uhićena morati donijeti odluku o njezinoj predaji.
(9) Uloga središnjih tijela u izvršenju europskog uhidbenog naloga mora biti ograničena na praktičnu i administrativnu pomoć.”

- 4 Članak 1. Okvirne odluke, pod naslovom „Definicija europskog uhidbenog naloga i obveza njegova izvršenja”, određuje:

„1. Europski uhidbeni nalog je sudska odluka koju izdaje država članica s ciljem uhićenja i predaje tražene osobe od strane druge države članice, zbog vođenja kaznenog progona, izvršenja kazne zatvora ili naloga za oduzimanje slobode.

2. Države članice izvršavaju svaki europski uhidbeni nalog na temelju načela uzajamnog priznavanja u skladu s odredbama ove Okvirne odluke.

[...]”

- 5 Članci 3., 4. i 4.a Okvirne odluke utvrđuju razloge za obvezno i za moguće neizvršenje europskog uhidbenog naloga. Članak 5. Okvirne odluke propisuje jamstva koja mora, u nekim slučajevima, pružiti država članica izdavateljica naloga.

- 6 U skladu s člankom 6. Okvirne odluke, pod naslovom „Utvrđivanje nadležnih pravosudnih tijela”:

„1. Pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog jest pravosudno tijelo države članice koja izdaje uhidbeni nalog, nadležno za izdavanje europskog uhidbenog naloga u skladu s pravom te države.

2. Pravosudno tijelo izvršenja jest pravosudno tijelo države članice izvršenja nadležno za izvršenje europskog uhidbenog naloga u skladu s pravom te države.

3. Svaka država članica obavještava Glavno tajništvo Vijeća o nadležnim pravosudnim tijelima u skladu sa svojim pravom.”

- 7 Članak 7. Okvirne odluke, pod naslovom „Sudjelovanje središnjeg tijela”, propisuje:

„1. Svaka država članica može odrediti središnje tijelo ili, ako je to predviđeno u njezinu pravnom sustavu, više središnjih tijela za pružanje pomoći nadležnim pravosudnim tijelima.

2. Država članica može, ako je to nužno zbog unutarnje organizacije njezina pravosudnog sustava, jednom ili većem broju središnjih tijela povjeriti dužnost administrativnog slanja i primanja europskih uhidbenih naloga te ostale službene korespondencije koja se na to odnosi.

Država članica koja želi koristiti mogućnosti iz ovog članka Glavnom tajništvu Vijeća šalje podatke o imenovanom središnjem tijelu ili o središnjim tijelima. Ti navodi su obvezujući za sva tijela države izdavanja. Ovi su podaci obvezni za sva tijela države članice izdavateljice uhidbenog naloga.”

Nizozemsko pravo

- 8 Okvirna odluka prenesena je u nizozemsko pravo *Overleveringswet* (Zakon o predaji). Članak 1. tog zakona glasi kako slijedi:

„U ovom zakonu:

[...]

b. Europski uhidbeni nalog znači: odluka pravosudnog tijela države članice Europske unije radi uhićenja i predaje osobe od strane pravosudnog tijela druge države članice;

[...]

- i. pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog: pravosudno tijelo države članice Europske unije, koje je na temelju nacionalnog prava nadležno za izdavanje europskog uhidbenog naloga;

[...]"

- 9 Članak 5. Zakona o predaji određuje:

„Predaja se vrši isključivo pravosudnim tijelima koja izdaju uhidbeni nalog drugih država članica Europske unije uz poštovanje odredbi ovog zakona ili onih koje su na temelju njega donesene.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 10 Jonavos apylinkės teismas (Okružni sud u Jonavi, Litva) je 13. Veljače 2012. R. Kovalkovasu, litavskom državljaninu, izrekao zatvorsku kaznu u trajanju od četiri godine i šest mjeseci, za radnje okvalificirane kao namjerno nanošenje teških tjelesnih ozljeda. U kolovozu 2013. litavsko ministarstvo pravosuđa izdalo je europski uhidbeni nalog protiv R. Kovalkovasa radi izvršenja, u Litvi, dijela te kazne koji je preostao odslužiti, to jest tri godine, jedanaest mjeseci i pet dana.
- 11 Pred rechtbankom Amsterdam (Sud u Amsterdamu, Nizozemska) je, kao pravosudnom tijelu izvršenja navedenog europskog uhidbenog naloga, pokrenut postupak radi uhićenja i predaje R. Kovalkovasa litavskim vlastima.
- 12 S obzirom na elemente iz Izvješća o ocjeni Vijeća od 14. prosinca 2007. o nacionalnim praksama u vezi s europskim uhidbenim nalogom [Izvješće o ocjeni o četvrtoj seriji uzajamnih ocjena – „praktična primjena europskog uhidbenog naloga i odgovarajućih postupaka predaje između država članica”: Izvješće za Litvu (12399/2/07 REV 2)], taj sud gaji sumnje u pogledu činjenice može li se europski uhidbeni nalog koji je izdalo tijelo kao što je litavsko ministarstvo pravosuđa smatrati nalogom koji je izdalo „pravosudno tijelo” u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke, te je shodno tome taj europski uhidbeni nalog „sudska odluka” u smislu članka 1. stavka 1. Okvirne odluke.
- 13 Navedeni sud s tim u vezi pita može li se pojmove „sudska odluka” i „pravosudno tijelo”, u smislu Okvirne odluke, tumačiti kao autonomne pojmove prava Unije ili države članice imaju slobodu definirati im smisao i doseg.
- 14 U slučaju da ti pojmovi ulaze u nadležnost nacionalnog prava država članica, sud koji je uputio zahtjev smatra, s obzirom na, među ostalim, uvodne izjave 5., 6. i 9. Okvirne odluke, da se može sumnjati da je izbor Republike Litve da kao „pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog”, u smislu njezina članka 6. stavka 1., odredi litavsko ministarstvo pravosuđa u skladu s Okvirnom odlukom jer je takav izbor u suprotnosti s ciljem Okvirne odluke, koji se sastoji od „depolitizacije” postupaka izručenja.
- 15 U slučaju da navedene pojmove treba smatrati autonomnim pojmovima prava Unije, sud koji je uputio zahtjev, koji se poziva na točku 56. presude od 1. lipnja 2016., Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385), smatra da isti pojmovi podrazumijevaju da europski uhidbeni nalog izdaje tijelo koje ima status i nadležnost koji mu omogućuju da u fazi izdavanja europskog uhidbenog naloga pruži dostatnu sudsku zaštitu. S obzirom na načelo uzajamnog priznavanja na kojem se temelji Okvirna odluka, taj sud smatra da je, načelno, isključena mogućnost da europski uhidbeni nalog izda ministarstvo države članice. U tom pogledu može biti nebitno da se europski uhidbeni nalog temelji na odluci suda te države članice.
- 16 Sud koji je uputio zahtjev smatra da se za europski uhidbeni nalog koji je izdalo ministarstvo može smatrati da ga je izdalo „pravosudno tijelo”, u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke, kada se taj nalog isključivo izdaje na zahtjev suda koji je izrekao presudu, i koje je radi provedbe odluke potonjeg smatralo primjerenim izdati europski uhidbeni nalog.

17 U tim je okolnostima Rechtbank Amsterdam (sud u Amsterdamu) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

- „1. Jesu li izrazi ‚pravosudno tijelo‘ u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke [...] i ‚sudska odluka‘ u smislu članka 1. stavka 1. Okvirne odluke [...] autonomni pojmovi prava Unije?
2. U slučaju pozitivnog odgovora na prvo pitanje: na temelju kojih se kriterija može utvrditi je li tijelo države članice koje je izdalo nalog takvo ‚pravosudno tijelo‘ i je li europski uhiđbeni nalog koji je ono izdalo posljedično takva ‚sudska odluka‘?
3. U slučaju pozitivnog odgovora na prvo pitanje: je li [litavsko] ministarstvo pravosuđa obuhvaćeno pojmom ‚pravosudno tijelo‘ u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke [...] i je li europski uhiđbeni nalog koji je ono izdalo posljedično ‚sudska odluka‘ u smislu članka 1. stavka 1. Okvirne odluke [...]?
4. U slučaju negativnog odgovora na prvo pitanje: je li određivanje nacionalnog tijela poput [litavskog] ministarstva pravosuđa kao pravosudnog tijela koje izdaje [uhiđbeni] nalog, u skladu s pravom Unije?”

Hitni postupak

- 18 Sud koji je uputio zahtjev zatražio je da se o ovome zahtjevu za prethodnu odluku odluči u hitnom prethodnom postupku predviđenom člankom 107. Poslovnika Suda.
- 19 U potporu tom zahtjevu među ostalim navodi činjenicu da je R. Kovalkovas u ovom trenutku oduzeta sloboda dok čeka učinkovitu predaju litavskim vlastima.
- 20 Kao prvo, treba istaknuti da se ovaj zahtjev za prethodnu odluku odnosi na tumačenje Okvirne odluke koja spada u područja iz glave V. trećeg dijela UFEU-a, koja se odnosi na područje slobode, sigurnosti i pravde. Prema tome, o zahtjevu se može odlučiti u hitnom prethodnom postupku.
- 21 Kao drugo, u skladu sa sudskom praksom Suda, u obzir valja uzeti okolnost da je osoba o kojoj je riječ u glavnom postupku u ovom trenutku lišena slobode te da njezino zadržavanje u pritvoru ovisi o rješavanju glavnog postupka (presuda od 16. srpnja 2015., Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, t. 24.). Naime, mjera zadržavanja protiv R. Kovalkovasa bila je, u skladu s pojašnjenjima koja je dao sud koji je uputio zahtjev, određena u okviru izvršenja europskog uhiđbenog naloga izdanog protiv predmetne osobe.
- 22 U tim okolnostima, četvrto vijeće Suda odlučilo je 12. rujna 2016., na prijedlog suca izvjestitelja i nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika, prihvatiti zahtjev suda koji je postavio prethodno pitanje da se o ovom prethodnom pitanju odluči u hitnom prethodnom postupku.
- 23 Nadalje, na temelju članka 111. Poslovnika, odlučeno je da se neće održati pisani dio postupka iz njegova članka 109. stavka 2.

O prethodnim pitanjima

Prvo, drugo i treće pitanje

- 24 Svojim prvim, drugim i trećim pitanjem, koja valja ispitati zajedno, sud koji je uputio zahtjev u biti pita je li pojam „pravosudno tijelo” iz članka 6. stavka 1. Okvirne odluke autonomni pojam prava Unije i treba li taj članak 6. stavak 1. tumačiti na način da je tijelo izvršne vlasti, kao što je litavsko

ministarstvo pravosuđa, obuhvaćeno pojmom „pravosudnog tijela koje izdaje uhidbeni nalog” u smislu te odredbe, tako da europski uhidbeni nalog koji je ono izdalo radi izvršenja presude kojom se izriče kazna zatvora može smatrati „sudskom odlukom” u smislu članka 1. stavka 1. Okvirne odluke.

- 25 Uvodno valja podsjetiti da Okvirna odluka, kako to osobito proizlazi iz njezina članka 1. stavaka 1. i 2. kao i iz njezinih uvodnih izjava 5. i 7., za cilj ima zamjenjivanje sustava multilateralnog izručivanja, utemeljenog na Europskoj konvenciji o izručenju od 13. prosinca 1957. sustavom predaje osuđenih ili osumnjičenih osoba u svrhe izvršenja kaznenih presuda ili kaznenog progona između pravosudnih tijela, koji se temelji na načelu uzajamnog priznavanja (presuda od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 75. i navedena sudska praksa).
- 26 Na taj način Okvirna odluka nastoji-uvodenjem novog, pojednostavljenog i učinkovitijeg sustava predaje osuđenih osoba ili osoba osumnjičenih da su povrijedile kazneni zakon - olakšati i ubrzati pravosudnu suradnju u svrhu pridonošenja ostvarenju cilja dodijeljenog Uniji, da postane područje slobode, sigurnosti i pravde, zasnivajući se pri tome na visokoj razini povjerenja koja mora postojati između država članica (presuda od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 76. i navedena sudska praksa).
- 27 I načelo uzajamnog povjerenja među državama članicama i načelo uzajamnog priznavanja imaju u pravu Unije temeljno značenje s obzirom na to da omogućavaju stvaranje i održavanje prostora bez unutarnjih granica. Točnije, načelo uzajamnog povjerenja svakoj od tih država nalaže, osobito u pogledu područja slobode, sigurnosti i pravde, da smatra, osim u iznimnim okolnostima, da sve ostale države članice poštuju pravo Unije i konkretno temeljna prava priznata tim pravom (presuda od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C 659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 78. i navedena sudska praksa).
- 28 Načelo uzajamnog priznavanja koje je „kamen temeljac” pravosudne suradnje, na temelju članka 1. stavka 2. Okvirne odluke, podrazumijeva da su države članice načelno obavezne izvršiti europski uhidbeni nalog. Naime, pravosudno tijelo izvršenja može odbiti izvršiti takav nalog samo u taksativno navedenim slučajevima obveznog neizvršenja propisanim u članku 3. Okvirne odluke ili mogućeg neizvršenja propisanim u člancima 4. i 4.a Okvirne odluke. Osim toga, izvršenje europskog uhidbenog naloga može se uvjetovati jedino jednim od uvjeta koji su ograničavajuće propisani u članku 5. Okvirne odluke (presuda od 5. travnja 2016., Aranyosi i Căldăraru, C-404/15 i C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, t. 79 i 80. kao i navedena sudska praksa).
- 29 Međutim, samo se europski uhidbeni nalozi, u smislu članka 1. stavka 1. Okvirne odluke, moraju izvršiti u skladu s njezinim odredbama. Iz članka 1. stavka 1. Okvirne odluke proizlazi da je europski uhidbeni nalog „sudska odluka”, što nalaže da ga mora izdati „pravosudno tijelo”, u smislu njezina članka 6. stavka 1.
- 30 U skladu s potonjom odredbom, pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog jest pravosudno tijelo države članice koja izdaje uhidbeni nalog, nadležno za izdavanje europskog uhidbenog naloga u skladu s pravom te države.
- 31 Iako se, u skladu s načelom procesne autonomije država članica, u članku 6. stavku 1. Okvirne odluke poziva na pravo potonjih, treba utvrditi da se tim upućivanjem samo određuje pravosudno tijelo koje je nadležno izdati europski uhidbeni nalog. Stoga se navedeno upućivanje ne odnosi na definiciju samog pojma „pravosudno tijelo”.
- 32 U tim okolnostima smisao i opseg pojma pravosudno tijelo, u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke, ne može se prepustiti ocjeni svake države članice (vidjeti, po analogiji, presude od 17. srpnja 2008., Kozłowski, C-66/08, EU:C:2008:437, t. 43., i od 16. studenoga 2010., Mantello, C-261/09, EU:C:2010:683, t. 38.).

- 33 Iz toga proizlazi da se pojam „pravosudno tijelo” iz članka 6. stavka 1. Okvirne odluke u čitavoj Uniji mora tumačiti autonomno i ujednačeno, što, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda, treba izvršiti uzimajući u obzir tekst te odredbe, njezin kontekst i cilj koji se želi postići Okvirnom odlukom (vidjeti, po analogiji, presudu od 28. srpnja 2016., JZ, C-294/16 PPU, EU:C:2016:610, t. 37. i navedenu sudsku praksu).
- 34 Stoga, kad je riječ o tekstu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke, treba istaknuti da se izrazom „pravosudno tijelo” iz te odredbe ne određuju samo suci ili sudovi države članice, već se njime, u širem smislu, mogu obuhvatiti tijela kojima je uloga sudjelovati u sudovanju u predmetnom pravnom poretku (presuda od danas, Poltorak, C-452/16 PPU, t. 33.).
- 35 Ipak, treba utvrditi da se pojam „pravosudno tijelo” iz navedene odredbe ne može tumačiti na način da se njime može obuhvatiti i izvršno tijelo države članice, kao što je ministarstvo.
- 36 Kao prvo, izraz „pravosudni” se u svojem uobičajenom značenju ne odnosi na ministarstva država članica. Taj se izraz, naime, odnosi na sudbenu vlast koju treba, kao što je nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 34. svojeg mišljenja, u skladu s načelom diobe vlasti koje obilježava funkcioniranje pravne države, razlikovati od izvršne vlasti. Tako se pravosudnim tijelima obično smatraju tijela koja sudjeluju u sudovanju, za razliku od, među ostalim, ministarstava ili drugih vladinih tijela koja su dio izvršne vlasti.
- 37 Kao drugo, Okvirna odluka temelji se na načelu da za odluke o europskom uhidbenom nalogu vrijede sva jamstva svojstvena za tu vrstu odluka, osobito ona koja proizlaze iz temeljnih prava i temeljnih pravnih načela iz članka 1. stavka 3. Okvirne odluke. To podrazumijeva da je ne samo odluku o izvršenju europskog uhidbenog naloga, nego i odluku o izdavanju takvog naloga, donijelo pravosudno tijelo, tako da se svaki postupak predaje između država članica propisan Okvirnom odlukom provodi uz sudski nadzor (vidjeti, u tom smislu, presudu od 30. svibnja 2013., F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, t. 39., 45. i 46.).
- 38 U tom kontekstu, člankom 7. Okvirne odluke države članice se ovlašćuju, pod uvjetima propisanim tom odredbom i ako je to nužno zbog unutarnje organizacije njezina pravosudnog sustava, koristiti tijelo koje nije pravosudno, to jest središnje tijelo, za slanje i primanje europskih uhidbenih naloga.
- 39 Međutim, iako ministarstvo države članice može biti obuhvaćeno pojmom „pravosudnog tijela”, u smislu tog članka 7., iz potonjeg, u vezi s uvodnom izjavom 9. Okvirne odluke, ipak proizlazi da je uključivanje takvog središnjeg tijela ograničeno na praktičnu i upravnu pomoć nadležnim pravosudnim tijelima. Stoga se mogućnost dana člankom 7. Okvirne odluke ne može proširiti toliko da se državama članicama dopusti da tim središnjim tijelom zamijene nadležna pravosudna tijela kad je riječ o odluci o izdavanju europskog uhidbenog naloga.
- 40 Kao treće, određivanje tijela izvršne vlasti kao „pravosudnog tijela koje izdaje uhidbeni nalog”, u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke, protivilo bi se ciljevima koji se žele njome postići i koji su navedeni u točkama 25. do 28. ove presude.
- 41 Naime, Okvirna odluka ima za cilj uvesti pojednostavljeni sustav predaje izravno između pravosudnih tijela, kojemu je svrha zamijeniti klasični sustav suradnje između suverenih država koji podrazumijeva djelovanje i ocjenu političkog tijela radi osiguravanja slobodnog protoka sudskih odluka u kaznenim stvarima u prostoru slobode, sigurnosti i pravde.
- 42 Međutim, određivanje tijela izvršne vlasti, kao što je litavsko ministarstvo pravosuđa, kao nadležnog tijela za izdavanje europskog uhidbenog naloga, značilo bi da se izvršnoj vlasti daje ovlast odlučivanja u postupku predaje traženih osoba, što se Okvirnom odlukom upravo želi ukloniti.

- 43 Osim toga, načelo uzajamnog priznavanja, određeno člankom 1. stavkom 2. Okvirne odluke, na temelju kojeg pravosudno tijelo izvršenja mora izvršiti uhidbeni nalog koji je izdalo pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog, temelji se na premisi da je pravosudno tijelo prije izvršenja europskog uhidbenog naloga bilo uključeno u provođenje sudskog nadzora.
- 44 Međutim, izdavanje uhidbenog naloga od strane subjekta koji je dio izvršne vlasti, kao što je litavsko ministarstvo pravosuđa, ne može pravosudnom tijelu izvršenja pružiti sigurnost da je kod izdavanja tog europskog uhidbenog naloga proveden takav sudski nadzor i stoga ne može biti dostatno da bi se opravdala visoka razina povjerenja između država članica, navedena u točki 26. ove presude, koja čini sami temelj Okvirne odluke.
- 45 Stoga pojam „pravosudno tijelo”, u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke treba tumačiti na način da ministarstvo države članice, kao što je litavsko ministarstvo pravosuđa, ne može biti obuhvaćeno tim pojmom, tako da se europski uhidbeni nalog koji je ono izdalo radi izvršenja presude kojom se izriče kazna zatvora ne može smatrati „sudskom odlukom” u smislu članka 1. stavka 1. Okvirne odluke.
- 46 Konačno, to tumačenje ne dovodi u pitanje činjenica da je, kao što je litavska vlada spomenula u svojem odgovoru na pitanja u pisanom obliku koja je postavio Sud, litavsko ministarstvo pravosuđa postupalo samo u uskom okviru izvršenja presude koja je postala pravomoćna, koju je sud donio na kraju sudskog postupka, s jedne strane, i na zahtjev suda, s druge strane.
- 47 Naime, iz podataka koje je litavska vlada dostavila u odgovoru na pitanja u pisanom obliku koja je postavio Sud proizlazi da odluku o izdavanju europskog uhidbenog naloga u konačnici donosi litavsko ministarstvo pravosuđa a ne sud koji je izrekao kaznu zatvora na kojoj se temelji taj europski uhidbeni nalog. To ministarstvo nadzire poštovanje uvjeta koje je potrebno ispuniti za to izdavanje i raspolaže marginom prosudbe u pogledu proporcionalnosti tog izdavanja.
- 48 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo, drugo i treće pitanje treba odgovoriti tako da je pojam „pravosudno tijelo” iz članka 6. stavka 1. Okvirne odluke autonomni pojam prava Unije i da taj članak 6. stavak 1. treba tumačiti na način da se protivi tomu da je tijelo izvršne vlasti, kao što je litavsko ministarstvo pravosuđa, određeno kao „pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog”, u smislu te odredbe, tako da se europski uhidbeni nalog koji je ono izdalo radi izvršenja presude kojom se izriče kazna zatvora ne može smatrati „sudskom odlukom” u smislu članka 1. stavka 1. Okvirne odluke.

Četvrto pitanje

- 49 S obzirom na odgovor na prvo, drugo i treće pitanje, nije potrebno odgovoriti na četvrto pitanje.

O ograničenju vremenskih učinaka ove presude

- 50 Litavska vlada kao i, na raspravi, nizozemska vlada i Komisija, zahtijevale su od Suda da ograniči vremenske učinke ove presude ako bi presudio da tijelo izvršne vlasti kao što je litavsko ministarstvo pravosuđa nije obuhvaćeno pojmom „pravosudno tijelo” u smislu članka 6. stavka 1. Okvirne odluke. One su, u biti, spomenule moguće posljedice ove presude na predmete u kojima je europski uhidbeni nalog izdalo tijelo koje nije „pravosudno tijelo” u smislu te odredbe.
- 51 U tom pogledu valja podsjetiti da, prema ustaljenoj sudskoj praksi, tumačenje koje Sud da pravnom pravilu prava Unije, u izvršavanju nadležnosti koju mu povjerava članak 267. UFEU-a, objašnjava i precizira značenje i doseg tog pravnog pravila, onako kako ono treba ili je trebalo biti shvaćeno i primijenjeno nakon svog stupanja na snagu. Iz navedenog slijedi da sudac može i mora primijeniti tako protumačeno pravno pravilo na postojeće pravne odnose koji su nastali prije donošenja presude

kojom se odlučilo o zahtjevu za prethodnu odluku ako su, k tome, ispunjeni uvjeti koji omogućuju da se pred nadležnim sudom vodi spor o primjeni navedenog pravila (presuda od 17. rujna 2014., *Liivimaa Lihaveis*, C-562/12, EU:C:2014:2229, t. 80. i navedena sudska praksa).

- 52 Samo iznimno Sud može, primjenjujući opće načelo pravne sigurnosti svojstveno pravnom poretku Unije, biti doveden u situaciju da ograniči mogućnost da se zainteresirane osobe pozovu na odredbu koju je protumačio s ciljem dovođenja u pitanje pravnih odnosa ustanovljenih u dobroj vjeri. Dva osnovna kriterija moraju biti ispunjena kako bi se takvo ograničenje moglo uvesti, odnosno dobra vjera zainteresiranih osoba i opasnost od ozbiljnih poremećaja (presude od 27. veljače 2014., *Transportes Jordi Besora*, C-82/12, EU:C:2014:108, t. 41. kao i od 22. rujna 2016., *Microsoft Mobile Sales International i dr.*, C-110/15, EU:C:2016:717, t. 60.).
- 53 U ovom slučaju, iz, među ostalim, izvješća o ocjeni Vijeća od 14. prosinca 2007., navedenog u točki 12. ove presude, proizlazi da je Vijeće u prošlosti kritiziralo izdavanje europskih uhidbenih naloga od strane litavskog ministarstva pravosuđa kao nespojivog sa zahtjevom određivanja „pravosudnog tijela”. U tim okolnostima, ne može se smatrati da je Republika Litva, zbog objektivne i velike nesigurnosti u pogledu dosega odredaba prava Unije bila potaknuta na postupanje koje nije u skladu s pravom Unije.
- 54 U tim okolnostima nije potrebno vremenski ograničiti učinke ove presude. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se

Troškovi

- 55 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenoga, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

Pojam „pravosudno tijelo” iz članka 6. stavka 1. Okvirne odluke Vijeća 2002/584/PUP od 13. lipnja 2002. o Europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. autonomni je pojam prava Unije i taj članak 6. stavak 1. treba tumačiti na način da se protivi tomu da je tijelo izvršne vlasti, kao što je ministarstvo pravosuđa Republike Litve, određeno kao „pravosudno tijelo koje izdaje uhidbeni nalog”, u smislu te odredbe 6. stavka 1., tako da se europski uhidbeni nalog koji je ono izdalo radi izvršenja presude kojom se izriče kazna zatvora ne može smatrati „sudskom odlukom” u smislu članka 1. stavka 1. Okvirne odluke 2002/584, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom 2009/299.

Potpisi